

Átalakuló gondolkodás

Most már igazán nem sok idő választ el attól, hogy nekikezdjünk a felszabadulás utáni egyik legfontosabb lépéshez. Abban ugyanis, ezt bizvást állíthatjuk, már nincs vita, hogy milyen hatalmas vállalkozás a gazdasági irányításnak új rendszere. Ez olyan feladat, amit csak megfelelő akarattal, megértéssel, ha úgy tetszik, a gazdasági reformhoz illő átalakuló gondolkodással lehet megvalósítani. A reformot emberek határozták el, emberek hajjták majd végre. Ha valaha így volt, akkor most van igazán szükség a dolgozók kedvező „hozzáállására”, belátó és cselekvő együttműködésére. Az új gazdaságirányítási rend épít is erre, egyfelől a fokozott önállóságra, vállalkozókedvre, okos kockázatvállalásra, ötletre, bátor tettek sokaságára a vezetésben, másfelől a közvélemény szüntelen kontrolljára, jelzéseire, legyenek azok helyeslő megjegyzések, vagy riadót verő, egészséges türelmetlenség.

Megelégedéssel regisztrálhatjuk, hogy ugyan még természetesen hátra a január 1-i „startig”, azonban már jelenleg is, a „finis” idejében látszik: az új mechanizmus nem egy tekintetben, nem egy helyen már kézzelfogható valóság, a már említett átalakuló, megélt, a felelősségérzet mércéjét magasra emelő szemlélet. Különösen örvendetes, hogy ez a józan gondolkodás nem túri az üres frázisokat, meg azt, amit annakidején úgy nevezünk, hogy „hurraoptimizmus”. S ha mind többször is hallani egy-egy kirívó jelenség, bosszantó hiba láttán, hogy „no majd az új gazdasági mechanizmusban másként lesz!” — ez tulajdonképpen csak jelzés, senki sem szánja varázsigének.

Miben áll, hol tapasztalható az örvendetes megváltozó, átalakuló gondolkodás? Mindenekelőtt a minisztériumokban, a gyárakban, intézményekben, mindenütt, ahol a gazdasági élet zajlik. A gazdasági emberek egy kicsit versenyt futnak most az idővel, s a felkészülés hónapjaiban azon vannak, hogy az új követelmények szerinti vezetés minél több csínját-bínját tanulják meg, magyarul: ne kelljen nagy tanulópénzt fizetni, ha majd teljes felelősséggel, s ami ezzel együtt jár, teljes kockázattal vágnak neki az új dolgoknak. Most, a csendesebb hetek egyenesen kínálják a lehetőséget, hogy még egyszer alaposan végiggondolják, mit lehet már most megtenni, mi az, amihez aztán igazán nem kell központi útbaigazítás. Sok ilyen vezetőnk van: nem sopánkodnak egy-egy baj láttán, hanem amennyire lehet, bátran megkezdik eltávolítani az önállóság előtt tornyosuló akadályokat.

S a szemlélet átalakulásának színhelye nemcsak a vezetők párnázott ajtájú szobája, de még nem is csak a munkaterületek szabják meg a határt. Az új mechanizmus közeledte lassan kezdi átalakítani az „utca emberének” a gondolkodását is, s ez is elsőrendű tényező. Az érdeklődés már a reform meghirdetésekor tapasztalható volt, s azóta is mind több szó esik róla. Valószínűleg része van ebben, hogy az ország vezetői a nyilvános fórumokon gyakran foglalkoznak vele, a lapok rendszeresen írják a bevezetés előjeleiről, egy-egy új rendelkezésről. De aligha tévedünk, ha úgy látjuk, hogy az embereket azért is foglalkoztatja annyira az új gazdasági irányítás közeledő ideje, mert érzik, tudják, hogy a gazdasági életben végbemenő változások csaknem valamennyi állampolgár testközeliségében mennek végbe. A kedvező változások reménye sok embernél keveredik aggodalmakkal is, amelyek éppen úgy táplálnak a ma még meglevő negatív tünetek, mint az ismeretlennel szembeni bizalmatlanság.

Nem kétséges, hogy az utóbbi időben gyakoribbak az illetékes helyek nyilatkozatai, amelyek kategorikusan visszautasítanak minden jogtalan próbálkozást, a társadalmi és vállalati érdekek önző szembeállítását, mégis az aggodalom nem tűnik el könnyen. Megvan ennek a maga jó oldala. Az átalakuló gondolkodást az is jellemzi, hogy a lakosság éberebbé vált, eltűnőben van a közönyösség, az emberek nem rejtik véka alá véleményüket, nyíltan ostorozzák a bajokat, s sürgetik a közigazgatási és termelési visszasságok megváltoztatását. A dolgozók a maguk védelmében nem egyedül a kritika fegyveréhez nyúlnak. A minisztériumok, más hatóságok, a szerkesztőségek levelesládái bizonyíthatják, hogy az emberek előállnak észrevételeikkel, ötleteikkel, néha még személyes jellegű javaslatokkal is, hogy jobban menjenek a dolgok.

Körülbelül abban lehet összefoglalni az érlelődő változásokat, az emberek gondolkodásának változását, hogy bealkonyul az óvatosság, akár a kezdeményezésektől irtózó gazdasági vezetőkön van szó, akár a mindenbe belenyugvó, ne szólj szám, nem fáj fejem — elmélet követőiről. A párt és a kormány politikájából következő, bátorításra mindig számot tartó, önálló, merész, tettek sarkalló gondolkodás hozzájárul ahhoz, hogy a kezdeti, várható nehézségeken, az új gazdasági reform buktatóin biztosan túljussunk, anélkül, hogy értetlenségben, rövidlátásban, vagy számításból jelentkező pillanatnyi előnyök veszélyeztessék az ország nemes céljait, további felvirágzását.

VETŐ JÓZSEF

Mikor jut az ember a Holdra?

Sajtóértekezlet a szovjet tudományról

Kedden a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának dísztermében tartott sajtóértekezleten Msztjiszlav Keldis, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának elnöke hangsúlyozta: az emberiségnek az Októberi Forradalom által életrehozott haladása el fog vezetni annak a veszélynek a megszüntetéséhez, hogy a tudomány nagyszerű eredményeit a rombolás és a pusztítás eszközeiként használják fel. Rámutatott arra, hogy a világszerte ismert szovjet tudomány a fizika legfontosabb területein elért

eredményei gyakorolják a legnagyobb hatást korunk tudományos-műszaki haladására.

A sajtóértekezleten számos tudósító fordult Keldishez azzal a kérdéssel: mikor fog ember a Holdra jutni?

— Ennek időpontját — hangsúlyozta Keldis — nagyon nehéz megmondani. Az ember Holdra repülése nagy nehézségekbe ütközik. A lényeg azonban nem az, hogy az ember hány év múlva jut el a Holdra. A fődolog az, hogy nem lehet megállítani az ember előre-

DÉL-MAGYARORSZÁG

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT LAPJA

57. évfolyam, 246. szám

Ára: 50 fillér

Szerda, 1967. október 18.

Mai számunkból:

AMERIKA TERVE — AZ EAK VÁLASZA

FORGALOM, ÁRAK, TISZTASÁG A PIACON

A VIETNAMEI SEGÍTSÉGET MEG OKTÓBERBEN ÁTADJUK

A KÖNNYŰIPAR ÚJ TELEPHELYEI VIDÉKEN

KÖZGYŰLÉS A SZEAC-NÁL

Új munkavédelmi szabályzatok készülnek

A vállalatok szakszervezeti bizottságai napokon belül megkapják azt az útmutatót, amelyet a SZOT munkavédelmi osztálya állított össze, hogy segítséget nyújtson a vállalati munkavédelmi szabályzatok elkészítéséhez.

A vállalati szabályzatnak meg kell szabnia többek közt, hogy a sokféle lehetőség közül a helyi adottságok figyelembevételével milyen módon kell olyan „kényszerkapcsolatot” teremteni a veszélyes gépek és védőberendezések között, amely eleve megakadályozza a balesetek bekövetkezését. A vállalati sajátosságok egyes esetekben szükségessé tehetnek az általános övrendszabályoktól eltérő szabályozást is.

Ugyancsak a vállalati munkavédelmi szabályzatban kell felsorolni az egyes munkahelyeken használandó védőberendezéseket, egyéni védőeszközöket és felszereléseket, a dolgozók rendelkezésére bocsátandó tisztítószereket és eszközöket, valamint azokat a munkaköröket, amelyekben a dolgozóknak védőórákat, illetve védődórt kell viselniük. Végül a szabályzatban biztosítani kell a szakszervezeti bizottság képviselőjének, illetve a munkavédelmi felügyelőnek a részvételét a munkavédelmi szemléken a balesetek kivizsgálásában, stb.

A szabályzatoknak 1968. január 1-én kell életbelépniük. (MTI)

Francia lapok külkereskedelmi miniszterünk párizsi tárgyalásairól

A francia lapok beszámolnak dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter Párizsba érkezéséről, arról, hogy megérkezését követően előbb Couve de Murville francia külügyminiszter, majd Roland Nungesser gazdasági és pénzügyi államtitkár fogadta a magyar külkereskedelmi minisztert.

A Nation, a gaulleisták lapja a magyar miniszter látogatása alkalmából megvonja a két ország kapcsola-

lainak mérlegét. A cikkíró emlékeztet Couve de Murville francia külügyminiszter budapesti és Péter János magyar külügyminiszter párizsi látogatására, valamint Roland Nungesser államtitkár legutóbbi magyarországi utazására. Mindennek ellenére azonban a két ország egymással folytatott kereskedelmének színvonalára még nem kielégítő. Franciaország az európai országok között a 10. helyen áll Magyarország importjában, és a 12. helyen az exportban. Az árucserét az egyensúly hiánya jellemzi Magyarország rovására. Csak ennek a deficitnek a felszámolása teszi lehetővé a forgalom gyors növelését. A deficitnek több oka van — állapítja meg a lap. — A magyar export háromnegyed részben mezőgazdasági cikkekből áll, amelyeknek franciaországi behozatalát nehezítik a közös piac rendszabályai. Ezenkívül sok iparcikk behozatalát sem tették még francia részről szabaddá, s a megállapított kontingenst sem használták ki. Ezeket a problémákat kívánják dr. Bíró József látogatása során megoldani, és továbbfejleszteni a megkezdett ipari együttműködést (a Renault, az Alstom-homnypric) első eredményeit. (MTI)

A fogyasztók kedvét keresik

Újdonságok a szegedi gyárakban

Az új gazdasági mechanizmusra való felkészülés igen sokoldalú tevékenységet jelent az iparvállalatok számára. Egy új kabát, cipő vagy tartós fogyasztási cikk elkészítésekor a szakemberek egyre inkább alkalmazkodnak a fogyasztók igényeihez. A kelendőség, a minőség válik elsőrendű szemponttá; a divat, a piac diktálta ütemre dolgozik az ipar.

A szegedi üzemekben, ktsz-ekben az új termékekkel, szolgáltatásokkal a fogyasztók kedvét keresik. Elkészültek a legújabb, 1968-as modellek, sőt néhány üzem-

ben már az első sorozatok futnak a gépeken.

Színes munkaköpenyek

Más alakú, fazonú köpeny kell a boltosnak, a fodrásznak. Más körülmények között dolgozik az orvos, mint a tervezőintézet mérnökje. A Szegedi Ruhagyár tervezői ebből indulnak ki, s a különböző munkaköröknek megfelelő alakú és színű köpenyeket készítenek. A mintapéldányok megszülettek: az új, szintetikus anyagból varrt sárga, halványzöld, kék köpenyek izlésesek, szépek.

Átadták már a kereskedelemnek a legújabb típusú orkáncabátokat; megváltoztatták az eddigi szabásmintákat. Az új orkáncabát röviddebb, nagy zsebbel készülnek — férfi és női változatban egyaránt. Eddig a ruhagyár 20 ezret gyártott, az igények azonban azt mutatják, ennél jóval többre lesz szükség. A tervezők gondoltak a hűvösebb időjárásra is, elkészítették a bélelt orkáncabát modelljét is. A Szegedi Ruhagyár egyébként felkészült 1968-ra; a gyárban mintegy 1 millió forintost költséggel új minta- és kísérleti sorozatgyártó részleget hoznak létre. Itt a kereskedelem külön kérésére kis sorozatban is készítenek majd árucikkeket, kísérleteznek új eljárásokkal, technológiával. Az új üzemszék december közepétől működik.

Tartósabb vezetőkek

Új módszerrel kísérletezik az építőipar: a hagyományos megoldástól eltérően falra ragasztható villanyvezetékekkel próbálkozik. Az új fajta, fehér színű műanyaggal szigetelt vezetőket a szegedi kábelművekben készítik. Ezzel az új szerkezeti elemmel bizonyos körülmények között sokkal gyorsabban lehet dolgozni, a kábel nem kell a falba vésní, süllyeszteni.

A kábelművek a harmadik negyedévében már 80 ezer méter ilyen falra ragasztható vezetőket készített, s 1967 végéig előrelátólag még 80—100 ezer méter adnak át a megrendelőknek. A gyárban a szakemberek tartósabb, rugal-

masabb és biztonságosabb — a háztartási gépekhez használható — kábelekkel is kísérleteznek. Az új készítményekkel kényelmesebbé válik majd a porszívók, padlókefélek, kávéőrölő gépek és villanyborotvák használata.

Divatos, kényelmes cipők

A Minőségi Cipőgyár szegedi üzemében 1969-et írunk, a modelltervező az 1969-es év slágerein dolgozik. Ennek a „jövőbelátásnak” a nők már 1968-ban is örülhetnek. A szegedi gyár-egységben összesen 70 nagyon szép, új minta készült, amelyből 60 százalék strapapára, azaz hétköznapi valóra. Az új cipők majdnem kivétel nélkül alacsony, úgynevezett botsarokkal és kényelmes, gömbölyű orrkiképzéssel készülnek. Az új cipődivat a kényelmet hivatott szolgálni: megtört a túsarok egyszereuma. A szegedi cipőgyár új termékei között válogathatnak majd a nők; a pasztell valamennyi színében készülnek a könnyű pums cipők. Akad különlegesség is. Megjelenik az úgynevezett orchidea-lila, s ennek világosabb változata, a fuxia színű cipő. Juhas Márton modellőr nemrég egy újítást is kidolgozott: a divatcipőkhöz különböző cserélhető masnikat kíván alkalmazni.

Expressz javítás

A gyorsan fejlődő Szegedi Gépjármű Ktsz nemrég szerződést kötött az Állami Biztosítóval. A Csongrad megye területén balesetet szenvedett hazai és külföldi gépkocsikat — amelyek javítását az Állami Biztosító téríti — rendszeresen, felelősséggel javítják. A szerződésben a kár mértékéhez megjelölték a javítási időt is. A szerviz az utóbbi időszakban már húsz személyautót — Wartburgokat, Skodákat, Volkswageneket, Trabantokat — varázsolt újjá.

A szerződéses szolgálat bevált, s ezért a szövetkezet a közeljövőben továbbfejleszti szolgáltatásait. Megkezdődött a szerviz bővítése, amely jövő év közepére elkészül. Az új műhelyekkel, berendezésekkel a ktsz az eddigieknél is gyorsabban és jobb minőséggel végezheti majd munkáját.

Matkó István

Az NSZK magatartása zavarja az atomsorompó-szerződés kidolgozását

A genfi tizennyolchatalmi leszerelési tárgyalásokon kedden felszólalt Alekszej Roscsin, a Szovjetunió képviselője. Kijelentette, hogy az atomsorompó-szerződésről folyó tárgyalások rendkívül felelős szakaszba léptek. A bizottságnak most az a feladata, hogy befejezze a szerződéstervezet kidolgozását és ezzel mozdítsa elő egy olyan nagy probléma megoldását, amelyről hosszú idő óta folynak tárgyalások mind Genfben, mind pedig az ENSZ-közülés ülészakán.

A Szovjetunió képviselője rámutatott, hogy a tervezet harmadik cikkelye (az ellenőrzés) egyelőre kidolgozatlan, az a fő nehézség, hogy az NSZK befolyásos köréi mindenképpen igyekeznek megakadályozni e cikkely elfogadását és ezzel megtorpedóznák az atomsorompó-szerződés egészét. Roscsin leszögezte: nem szabad hozzájárulni, hogy az EURATOM szervezethez tartozó országok kivonják magukat a nemzetközi ellenőrzés rendszere alól.